

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

5. An eadem actione, qua conseruatur forma in materia, conseruaretur
absque materia.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

Secunda implicancia est ex Matrio, quod sequeretur formam esse infinitæ virtutis, quia quæ ratione posset informare duas materias, posset infinitas, si darentur, & hoc argueret in ipsa infinitatem virtutis informativæ, quæ est perfectionis. Fulsissime proponitur, & confirmatur hæc implicancia à prædicto auctore, sed meo iudicio nihil vrget.

Respondetur enim primo quod sequeretur vnum corpus non posse poni in pluribus locis, quia posset in infinitis, & si est perfectionis in forma informare posset plures materias, est etiam perfectionis in corpore posset implere plura spatia; ergo æque sequeretur infinitas perfectionis in corpore ac in forma, contra ipsummet *Matrium*.

Dices cum Matrio disparem esse rationem, quia corpus in ordine ad plura loca mere passive se habet, nullumq; habet exercitium virtutis in eorū acquisitione: sed forma in informando exercet virtutē informativā.

Contra, quia corpus respectu locorum exerceret virtutem repletivam tam bene, quam forma virtutem informativam.

Deinde catenus corpus mere passive se haberet ad plura loca, quia haberet esse in illis formaliter à pluribus ubi productis à solo Deo in genere causæ efficientis: sed forma etiam in pluribus materiis haberet esse per plures uniones, quæ à solo Deo producerentur: ergo mere passive se haberet tam bene, quā corpus & consequenter à primo ad ultimum disparitas data nō sufficit.

Alia instantia posset dari contra hanc implicanciam de ipsa materia, quæ secundum *Matrium* potest recipere plures formas, atque adeo infinitas, si darentur, sine infinitate perfectionis, cum tamen reuera si sit maioris perfectionis in forma informare plures materias, sit etiam maioris virtutis in materia esse informabile à pluribus formis, & posse simul constituere plura tota: ergo vel tenendū quod materia nequeat recipere plures formas, non obstante hac ratione, vel admittendum est vnam formam posse, ea non obstante, informare plures materias.

67. *Respondetur secundo*, directe negando sequelā, quia vel non arguit maiorem perfectionem in forma simul & semel informare duas materias quam vnam, atque ideo informare infinitas, si darentur, non argueret infinitam perfectionem in illa, ut est evidens; vel si arguat maiorem perfectionem, quamvis possit plures informare, non tamen poterit infinitas, sed limitabitur ad certum numerum, ultra quem simul nequeat plures informare. Cuius exemplum habemus clarum in virtute intellectiva, quæ licet posset plura simul intelligere ex vi sua naturali, non tamen posset infinita, sed limitatur ad certum numerum, quia intelligere plura supponitur arguere perfectionem maiorem, atque adeo intelligere infinita argueret infinitam perfectionem; ergo quamvis posset forma informare duas materias, non posset tamen infinitas, si informare plures argueret maiorem perfectionem. An autem arguat maiorem perfectionem in forma informare plures materias, est impertinens ad hanc difficultatem: & idem dicendum, quod dicitur de corpore respectu plurium locorum.

Confirmatur hoc vterius exemplo animæ rationalis, quæ potest varias partes corporis informare naturaliter: quæ ergo, an ex eo quod possit plures partes categorematicas ac determinatas informare, possit infinitas, si darentur? Si dicatur quod non: ergo similiter non sequitur, quod si vna forma possit plures materias informare, possit informare infinitas: quæ consequentia videtur evidens à paritate rationis. Si dicatur quod possit: ergo quemadmodum anima potest informare infinitas partes determinatas, si darentur, absque infinitate virtutis, poterit vna forma informare infinitas materias absque infinitate virtutis. Quæ etiam consequentia videtur evidens non minus quam præcedens. Vnde corrumpit totaliter vis huius implicancie.

68. *Tertia implicancia est*, specialiter de formis dependentibus à materia, quia sequeretur, quod talis depen-

deret, & non dependeret à secunda materia, nam dependeret totaliter & adæquate à prima materia.

Respondetur negando sequelam, quia posset poni in pluribus, vel sic, ut dependeret totaliter ab vna, & non dependeret villo modo à secunda licet vniretur ipsi, per unionē tamen, à qua non dependeret quoad existentiam; vel sic ut nec ab vna, nec ab altera depēderet, licet vtrique vniretur, nec enim est necesse ut forma materialis dependeat à materia in fieri, ut patet ex eo; quod posset à Deo produci absque materia villo modo: vel denique ita ut dependeret ab vtraque, sed partialiter à qualibet ex illis, & à nulla adæquate: non ergo sequitur necessario, ex eo quod esset in pluribus adæquatis, quod dependeret & non dependeret ab vlla ex illis, aut ab omnibus simul.

Quod si quæras, an sit idem numero compositum, quod sequeretur ex materiis pluribus, in quibus inesseret eadem forma.

Respondetur, quidquid dicant alij auctores tenentes nostram conclusionem, quod non, sed essent plura numero distincta pro distinctione materialium: sicut enim, si eadem forma successively informaret duas materias, non sequeretur ex ea vnum numero individuum, eodē modo prorsus dicendum, si simul esset in illis, vniuersaliter enim compositum est distinctum numero à quolibet alio, quoties vel forma ipsius est distincta numero à forma alterius, vel materia ipsius est distincta numero à materia alterius. Ad quod conducunt, quæ dixi quæstione præcedenti de distinctione specifica compositorum ex eadem materia & plurimis formis in ea positis.

69. *Obiicies Scotum*, 3. d. 1. q. 2. dicentem expresse ita impossibile videri vnum accidens esse in duobus subiectis, sicut vnam formam substantialem esse in duobus materiis; igitur si necessario sequitur infinitas ex eo, quod vna forma substantialis sit in pluribus materiis, necessario sequitur infinitas ex eo, quod vnum accidens sit in pluribus subiectis: ergo Scotus tener vniuersaliter nullā vnam formā posse esse simul in pluribus subiectis.

Respondetur negando consequentiam quia Scotus non negat aut vnam, aut alteram formam posse esse in pluribus subiectis, neque asserit inde sequitur, quod alterutra esset illimitata, sed dicit quod si sequeretur infinitas vnius, sequeretur etiam alterius, & hoc sufficiebat eius intento, quod erat impugnare responsionem Varonis, in qua ponebatur aliqua differentia inter formam quæ substantialiter constitueret, & quæ accidentaliter adueniret, ut patet ex contextu. Vide quæ dixi in Logica, de Accidente prædicamentali.

QVÆSTIO V.

An eadem actione qua conservatur forma in materia conservetur absque materia.

70. *S*uppono hic formam habere suam propriā existentiam non minus quam materia habet, ac propterea quemadmodum materia potest conservari absque forma ex dictis supra, ita formam posse etiam conservari absque materia; quod quidē naturaliter contingit in anima rationali, quæ est indepēdens in esse & conservari à materia; in aliis vero formis, quæ educuntur ex potentia materiæ non contingit naturaliter, quia alias non educerentur, sed bene posset contingere supernaturaliter, cū in hoc nulla sit implicancia, sicut non est implicancia, quod accidentia Eucharistica, quæ à suo subiecto educta sunt, de facto cōserventur extra subiectū. Quod exemplū ostendit formas etiā substantiales eductas posse similiter conservari absque materia, nec negatur ab vllis Peripateticis aut Catholicis. Examinandū ergo hic remanet, an si conservarentur miraculose, destructo subiecto, aut vniōe earū ad subiectum, eadem actione qua ante, an diuersa, conservarentur.

Prima sententia est eodem modo, quo supra diximus materiam posse conservari absque forma eodē influxu, quo conservatur, quando habet formam, ita etiam formas eodem influxu conservari posse sine materia, quo conservantur, quando sunt in materia. Ita *Mastrius* disp.

Ex duabus materiis & vna forma fierent plura individua.

Forma substantialis potest conservari absque materia supernaturaliter.

disp. 2. q. 3. affirmans esse Scotistarum cum *Scoto* in 4. d. 12. qu. 1.

Secunda sententia tenet formas materiales, quæ dependent à materia in fieri & conservari, non posse cōservari eodem concursu, quo conservabantur in materia, sed necessario advenire debere concursum aliquem novum, qui suppleat defectum concursus, quo conservabantur à materia. Ita *Aversa* qu. 21. sect. 4. & Thomistæ communiter, quorum plurimi vltraconcursum effectuum Dei requirunt etiam modum aliquem positivum communicari formis, quando conservantur absque materia, quem vocant perfectitatis modum, qualem etiam attribuunt accidentibus Eucharisticis, & omnibus, quæ separata à subiectis conservantur. Sic tenet *Ruvins* hic qu. 5. ac alij plures.

CONCLUSIO I.

Anima
rationalis
eodem
concursu
in & extra
subiectū
conservatur.

71. *Anima rationalis conservatur extra corpus eodem ipso concursu, quo conservabatur in corpore absque concursu aliquo particulari ipsi superaddito, aut modo aliquo positivo.* Hæc quoad primam partem debet esse communissima, & probatur facile, quia est independentis à corpore in omni genere causæ influentis: ergo eodem concursu continuato, quo conservatur in corpore, conservatur extra corpus. Secunda pars est Scotistarum omnium, & videtur esse contra Thomistas; Probatur autem per illa principia, quibus probavimus in Logica, accidentia absque tali modo superaddito posse cōservari: & ratio sufficientissima est, quod haberet esse per se destructa solummodo vñione ipsius ad corpus, & quod propterea superflue poneretur modus vllus positivus perfectitatis à quo habere sic existere.

CONCLUSIO II.

Formæ
eductæ
non con
servantur
eodem
concursu
in & extra
subie
ctum.

72. *Formæ eductæ non possunt conservari eodem concursu extra subiectum, quo conservabantur in subiecto, bene tamen possunt conservari absque modo superaddito perfectitatis.* Hæc est contra *Masirium* supra, & plures Thomistas; secunda vero pars patet ex dictis conclusionibus præcedenti, quia non solum non esset necessarius ille modus, sed omnino superflueret.

Probatur prima pars, quia si concursus ille Dei, quo conservat eas in subiecto, esset se solo sufficiens ad conservandas formas absque subiecto, esset etiam sufficiens se solo ad conservandas ipsas, dum sunt in subiecto, ut est evidens: sed non est sufficiens ad conservandas illas, dum sunt in subiecto; ergo. Probatur minor, quia si esset sufficiens absolute & simpliciter, sequeretur quod non dependerent à materia, dum sunt in materia, nec quoad esse, nec quoad conservari, & consequenter sequeretur, quod non essent eductæ, contra suppositum conclusionis. Probatur sequela, alias dependerent, & non dependerent adæquate à Deo; non dependerent quidem, quia dependent etiam à materia; dependerent autem, quia effectus adæquate dependet à causa, quæ habet actionem, per quam solam adæquate poneretur: sed Deus haberet actionem circa formam, dū existit in materia, per quam solam adæquate poneretur, quamvis non esset concursus vllus materiæ aut alterius causæ: ergo dependeret adæquate à Deo.

Et sane, qui negaret hunc discursū, posset negare esse inconueniens, quod idē effectus dependeret simul ac semel à duabus causis totalibus, contra manifestā doctrinam Scoti pluribus locis, & contra rationē. *Nec sufficit dicere cum Masirio*, quod cōcursus Dei, quo producit in materia, sit sufficiens quoad substantiā, & insufficiens solum quoad modum, quia materiæ actu concurret ad substantiam formæ producendā, ergo non sufficit concursus Dei ad substantiā. Adde non posse ostēdi ad quē modū formæ requiritur concursus materiæ. *Nec valet dicere cum eodem*, quod quamvis concursus Dei sit sufficiens, concursus creaturæ tamē nō sit superfluous, licet non sit necessarius; nam illud est superfluum ad ponendū rem, sine quo res de facto necessario poneretur, & quidē æque facile: sed si concursus Dei sit suffi-

ciens, eo solo posito, necessario poneretur forma, & quidem æque facile: ergo concursus materiæ esset superfluous, imo esset impossibilis, ex principiis illis, ex quibus colligitur effectum dependentem adæquate ab una causa nō posse dependere nec partialiter ab altera.

73. *Nec etiam sufficit dicere*, quod ab actione illa conservatiua Dei dependet adæquate in genere causæ effectivæ, & à concursu materiæ dependet in genere causæ materialis, & quod non sit absurdum eundem effectum dependere adæquate à pluribus causis in diverso genere causæ, licet sit absurdum, quod dependeret adæquate à pluribus causis in eodem genere. Hoc, inquam, non sufficit, quia licet dependere possit effectus à pluribus causis diversi ordinis sic, ut à qualibet adæquate dependeat in suo ordine, non tamen potest ab illis dependere sic, ut ab unaquaque dependeat adæquate simpliciter, ita ut actio vnius solius sufficeret sine actione alterius, quia sic dependeret & non dependeret ab altera; unde nec de facto actio intellectus sola est sufficiens ut ponatur intellectio, nec actio obiecti solius, sed vtraque requiritur, & ab vtraque dependet intellectio, quod si vna sola sufficeret, profecto altera esset superflua, imo & secundum Scotum impossibilis.

74. *Confirmatur hoc*, quia potest optime colligi, quod aliquis effectus non dependet naturaliter ab aliqua causa, si videatur, quod alia causa ponat omnia, quæ sunt necessaria ad effectum, & quibus actu poneretur effectus, quamvis altera illa causa, non poneretur actu: ergo si actio illa Dei est talis naturæ, ut per eam poneretur forma, quamvis materia non poneretur, ut dici debet in aduersa sententiā, omnino debet dici, quod non dependeat forma à materia. Et sane hinc optime colligitur, quod anima rationalis non dependeat in fieri à materia, licet non producat, nisi in materia, quia concursus, quo ponitur à Deo, est se solo sufficiens, & eo posito poneretur anima, quamvis non esset materia.

Confirmatur secundo, quia res actu non dependet ab aliquo, quo non posito poneretur positus reliquis, quæ ponuntur, modo reliqua possint absque illo poni: sed posito concursu Dei secundum aduersarios absque materia, aut eius concursu (quemadmodum secundum aduersarios poni potest) esset forma: ergo non dependet forma à materia, aut eius influxu, contra hypotheseos conclusionis.

75. *Probatur secundo conclusio*, quia concursus Dei, quo conservatur in subiecto, est volitio, qua vult ipsum producere cum dependentia à subiecto, & in hoc distinguitur concursus, quo Deus producit animam in subiecto, à concursu, seu actione, qua formas eductas producit in subiecto se solo effectivæ, verbi gratia, formas calorum, ac animas vegetativas, ac sensitivas irrationales secundum Scotistas: concursus autem, seu actio, quo producit, aut conservat eas extra subiectū, est volitio, qua vult illas producere absque subiecto: sed certum est illas duas volitiones distinguī formaliter, & quod distinguenter etiam realiter, & inter se, & à Deo, nisi fuisset propter infinitatem, ac immutabilitatem Dei, ex qua etiam provenit quod volitio, qua vult producere leonem ac hominem, non sint distinctæ realiter, quandoquidem potest Deus eadem volitione reali sua facere, quod faceret distinctis volitionibus limitatis, si esset capax talium.

Quod si non dicatur ille concursus esse volitio Dei formaliter, certe debet esse aliquid specialiter dependens ab illa volitione, & per ordinem, ad quod illa volitio debet posse saltem à posteriori distinguī ab omni alia volitione Dei formaliter consideratā: sed hoc æquē sufficit ad propositum, quandoquidem illud, per quod volitio, qua vult Deus producere aliquid cum dependentia à subiecto, distinguitur ab illa, qua vult ipsum producere sine subiecto, debet distinguī ab illo, per quod altera volitio distinguitur.

76 *Obijcit Masirius*: invariato principio, & termino non variatur actio: sed forma extra subiectum, & in subiecto secū dum se est eiusdē rationis, & Deus est eiusdē ratio

rationis: ergo actio Dei, quando forma est in subiecto, & extra subiectum est eiusdem rationis.

Confirmatur, quia conseruatio non distinguitur realiter à prima productione, quando causa conseruans & produciens est eadem: ergo conseruatio, qua Deus conseruat formam extra subiectum & in subiecto, est eadem.

Confirmatur secundo, quia si non sufficiat illa actio, qua conseruabatur in subiecto ad formam conseruandam extra subiectum, ergo debet definire illa prima actio, & succedere secunda, & consequenter debet definire ipsa forma contra suppositum conclusionis; in ea enim supponitur formam semper continuari.

Respondeo: inuariato principio adæquato, transeat maior; principio partiali, nego maiorem, & concessa minori, nego consequentiam, quia Deus non est principium adæquatum formæ, quando producit, & conseruatur in subiecto cum dependentia ab ipso.

Confirmari potest hoc vulgari exemplo, quia quando duæ causæ creatæ efficientes, verbi gratia, duo ignes concurrunt ad producendum alium ignem, qui à quo libet ex illis se solo posset produci, quilibet ex illis habet actionem distinctam ab illa actione, quam haberet, quando se solo produceret illum ignem, & tamen terminus & principium sunt eiusdem rationis: ergo non est verum vniversaliter, quod quando terminus & principium sunt eiusdem rationis, actio debet esse eiusdem rationis.

Deinde posset responderi alio modo: quando terminus est idem & eodem modo dependens, concedo: quando diuerso modo dependet, nego maiorem, & concessa minori, distinguo consequens: si terminus est eodẽ modo dependens, concedo; si non, nego. In casu autem nostro terminus non est eodem modo dependens: nam dum est in subiecto, dependet à Deo, & subiecto; dum non est in subiecto, dependet à solo Deo.

Posset etiam tertio responderi distinguendo maiorem alio modo: quando principium agit omnino necessario, concedo; quando agit libere, nego. In casu autem nostro principium est liberum, nempe Deus, atque adeo potest vel actione huius rationis, vel illius producere eundem effectum sicut potest formam in subiecto producere, vel extra subiectum; quod non competeret ipsi, si esset agens necessitatum ad agendum, nam eodem modo semper produceret ipsam.

Ad primam confirmationem respondeo distinguendo antecedens: quando causa conseruans, & produciens est eadem, & adæquata, dum conseruat ac producit, concedo; quando est inadæquata ac partialis dum producit, & adæquata ac totalis dum conseruat, vt contingit in casu nostro, nego antecedens & consequentiam.

Ad secundam confirmationem, transeat prima sequela, & nego secundam, quia vt desineret, deberet esse verum pro aliquo instanti, quod non esset: in casu autem nostro, quamuis sibi inuicem succederent alia & alia actiones, tamen sic succedunt, vt non relinquunt formam pro illo instanti absque aliqua actione, & consequenter forma nunquam desinit. Quod etiam confirmari potest exemplo effectus producti ab vna causa, & conseruati absque intermissione per alteram: nam quamuis actio productiua sit destructa, succedente altera conseruatiua alterius agentis, tamen effectus semper conseruatur, & nunquam desinit; & exemplo effectus producti à duabus causis, & conseruati ab vna intendente vires suas, ac augente actionem.

79. *Dices cum Mastro*: licet possit fieri, quod causa secunda possit augere actionem conseruare effectum productum à se & alia, nec possit hoc facere, nisi aucta actione, aut posita alia noua maiori, quã adhibuit primo; tamen non est ita discurrendum de Deo, cuius actio quæcumque sufficere debet, vt se solo faceret, quod faceret cum causa secunda, quia aliàs dependere actio ipsius à causa secunda, quod videtur derogare perfectioni eius.

Respondeo negando, quod actio Dei, qua aliquid cum causa secunda facit, debeat esse talis natura, vt possit facere se sola illud, quia aliàs nihil faceret causa secunda:

nec est inconueniens, quod actio Dei dependeat à causa secunda, quando est actio factiua cum causa secunda, & quando Deus ex sua liberalitate vult admittere concursum causæ secundæ.

Confirmatur, quia certum est, quod concursus Dei, seu actio, qua vult producere compositum, dependeat necessario, à concursu causæ secundæ materialis & formalis, quia implicat vt sine illis faciat compositum: ergo non est inconueniens, quod aliquis concursus Dei dependeat ab aliqua causa secunda.

80. *Dices secundo* cum eodem *Mastro*, quando dicitur, quod idem concursus diuinus non sufficeret, vel fit mentio de concursu diuino materialiter, seu fundametaliter sumpto, & hic cum sit ipsa voluntas diuina, vel velle diuinum, est sufficiens; vel fit mentio de illo concursu formaliter, quatenus dicit terminationem dependentiæ effectus, & hæc etiam sufficit ad positionem & conseruationem effectus.

Respondeo negando, quod sit idem velle diuinum formaliter, quo vult conseruare formam cum dependentia à causa materiali, & quo vult producere ipsam sine tali dependentia: sicut non est idem velle formaliter, quo vult decernere Incarnationem in carne passibili, & Incarnationem quoad substantiam, in sententia *Scoti*. Et sicut non sufficeret decretum, seu velle diuinum, quo vult Incarnationem quoad substantiam ad ponendam illam cum passibilitate: ita non sufficeret decretum, seu velle quo vult producere formam cum dependentia à subiecto ad producendam ipsam sine dependentia à subiecto.

Deinde negatur esse eandem terminationem dependentiæ formæ à Deo, quando producit extra subiectum & in subiecto, quia quando producit extra subiectum, Deus terminat adæquate dependentiam eius; & quando producit ipsam in subiecto, non terminat dependentiam eius adæquate. Ex quo patet hanc replicam ex omni parte deficere. Itaque vno verbo, neque velle diuinum, quo vult producere formam dependentem à subiecto, sufficeret vt produceretur extra subiectum: neque est eadem terminatio dependentiæ formæ in Deo, quando producit dependenter à subiecto & sine subiecto.

81. *Obiicit ultimo Scotum* supra, qui videtur dicere, quod eadem actione conseruetur forma extra subiectum & in subiecto. *Respondeo* eum nihil aliud velle, quam quod eadem actione conseruetur sic, vt non requiratur aliqua alia specialis actio, per quam produceretur modus positius perfectioris: quod vltro fateor, & non præiudicat conclusioni vlllo modo.

Ex hac resolutione patet etiã accidentia educta à potentia subiecti, quæ conseruarentur à Deo absque subiecto, non eadem actione conseruanda, qua conseruantur in subiecto, contra eundem *Mastrium* *disputatione*. 3. *quæst.* 4. *artic.* 2. est enim eadem ratio prorsus de illis, ac de formis substantialibus eductis. Dixi autem *accidentia educta*, quia accidentia creata, vt sunt secundum *Scotistas* communiter habitus supernaturales in substantia, eadem actione conseruari possent extra subiectum, qua conseruantur dum sunt in subiecto, sicut diximus de anima rationali, de qua & de illis quantum ad hoc est eadem ratio.

Quæritur posset, an forma dicat potentiam, & aptitudinem ad materiam, & an illa sint de essentia eius, ac terminetur ad omnes materias. Sed eodem modo discurrendum, quo discurremus supra de potentia & aptitudine materiæ.

82. *Quæritur etiam* posset, an sit ita actiua, vt non sit etiam vlllo modo passiuia. *Respondeo* breuiter, quod sit passiuia, hoc est receptiua suarum propriarum passionum ac relationum similitudinis & dissimilitudinis, ac vnionis ad materiam, ac mutationis localis; & etiam, quod sit ratio quare compositum recipiat connaturaliter has qualitates potius quam illas: nã non est dubium quin forma ignis sit principium physicum, quare ignis recipiat connaturaliter calorem potius, quam frigus, neque enim id oritur

Accidentia educta non conseruantur eadem actione in & extra subiectum.

An forma dicat aptitudinem ad materiam.

ex materia, quæ ex se est indifferens ad vtrumque: & similiter forma aquæ est principium physicum, cur aqua recipiat violenter calorem potius, quam frigus; & forma cæli est principium, cur cælum moueatur naturaliter motu suo circulari.

DISPUTATIO V.

DE PRIVATIONE ET VNIONE.

In hac Disputatione consequenter ad tractatum de duobus principiis corporis naturalis agitur de tertio principio, quod diximus supra esse Priuationem: & quia de eo paucissima hic examinanda sunt, ne disputatio breuior esset, agendum etiam videbatur in ea de vnione, quæ requiritur, vt forma tollat priuationem, & vt sequatur compositum, de quo agendum erit disputatione sequenti.

QVÆSTIO I.

Quomodo Priuatio principiet corpora naturalia.

1. **S**uppono priuationem secundum omnes esse carentiam formæ in subiecto apto habere formam, & consequenter distingui solū à negatione per connotationem istius aptitudinis: vnde etiam sequitur, quod priuatio duobus modis possit tolli à subiecto, primo per positionem formæ, quæ priuat, secundo per ablationem istius aptitudinis, si auferri possit sine destructione subiecti.

Suppono secundo ex dictis in Logica in disputatione de ente rationis, priuationem non esse ens rationis, cū sit in rebus independentem ab omni operatione intellectus & potentie cuiusvis vitalis; an autem debeat dici ens reale priuatum, est quæstio de nomine: & si intelligatur per ens reale priuatum aliquid, quod non est ens rationis, nec ens reale positum, melius dicitur, quod sit ens reale priuatum: imo potest dici absolute & simpliciter ens reale, quatenus ens reale opponitur enti rationis, seu quatenus omne illud dicitur reale, quod non est ens rationis. Sumit autem specificationem suam à forma, cui opponitur non intrinsece, quasi forma esset de eius essentia; sed extrinsece, quatenus ex eo, quod priuat tali forma, cognoscitur, quod distinguatur specificè à priuatione, quæ priuat alia forma speciei distincte; tot autem debent dici esse priuationes, quot sunt formæ realiter distinctæ, quibus priuatur subiectum: si enim vna sufficeret, adueniente vna forma nō tolleretur priuatio, & sic forma & priuatio essent simul, quod implicat.

Quid requiritur ad priuationem

2. **S**uppono tertio, vt aliquid habeat priuationem proprie dictam, non sufficere quod habeat carentiam formæ & aptitudinem remotam, quia alias catulus ante nonum diem diceretur cæcus, id est priuatus visu, quod est cōtra communem modum loquendi Philosophorum, à quo in questione de nomine non est recedendum. Itaque requiritur ad priuationem talis aptitudo, vt pro eodē instanti reali, pro quo dicitur res priuata, possit naturaliter habere formam priuatam, & si habeat aliquid impedimentum, non magis petat naturaliter pro illo instanti habere illud impedimentum, quam ipsā formam. Et hinc patet, cur catulus ante nonum diem non dicatur priuatus visu ex eo, quod ante illum diem habeat impedimentum ne possit recipere visu; materia vero habens formā ligni dicatur habere priuationem formæ ignis, quamuis habeat impedimentum positum ne possit recipere formā ignis; nā disparitas est, quod catulus sperat habere naturaliter istud impedimentum ante illū diem ita, vt naturaliter nō possit habere visum ante illū diem; materia vero nō petat habere naturaliter potius formā ligni, quo impeditur à forma ignis, quam ipsam formam ignis: cuius indicium est, quod naturaliter pro illo instanti possit esse sub forma

ignis tam bene quam sub forma ligni, licet per accidens sit sub forma ligni ex eo, quod antecederet ad illud instans non fuerint applicatæ causæ productiue formæ ignis.

CONCLUSIO I.

3. **N**on requiritur ad generationem, quod priuatio præcedat formam tempore in materia, neque extra materiam. Hæc est conformis principiis Doct. 2. d. 1. q. 2. & eam sequitur Auerſa quæst. 10. de rerum principiis; est autem contra Thomistam communiter, & contra *Maſtrium* disp. 4. quæst. 3. quamuis forte in re quæstio sit de nomine.

Priuatio non necessaria præcedit generationem tempore.

Probat quoad primam partem, quia generationem vermis ex speciebus sacramentalibus nō præcessit tempore materia, quandoquidem, vt communiter tenent Theologi esse de fide, non sit vlla materia sub illis speciebus, ex qua fieret illa generatio, & consequenter à Deo miraculose produceretur: ergo non præcessit priuatio in materia tempore istam generationem.

Confirmatur, quia si Deus produxit de nouo materiam sine vlla forma in instanti. A. & in eodem instanti applicaret ipsi ignem taliter, vt posset formam suam in illa producere, fieret generatio ignis, & tamen non præcessisset illam tempore priuatio in materia, quandoquidem materia ipsa taliter non præcessisset.

4. **E**t si dicatur ad hæc, quod illæ actiones non sint generationes. Contra, quia non potest vllum prorsus discrimen intrinsecū assignari inter actionem, qua ignis produceret formam ignis in materia tempore præexistente suam actionem, & actionem, qua produceret formam ignis in materia non præexistente: ergo si illa esset generatio, & hæc etiam erit generatio: quid enim conducit ad variationem actionis, quod materia præcesserit tempore vel non præcesserit, quando siue præcesserit, siue non præcesserit, semper habet eundem terminum ad quem, tam totalem, id est compositum, quam formalem, id est formam, præsertim cum forma etiam produceretur cum dependentia à materia tam in vno casu quam in altero.

Confirmatur, quia tam bene posset dici quod actio, qua produceretur aliquid ex materia prius habente formam ligni, distingueretur essentialiter, & specificè ab actione, qua produceretur aliquid ex ea, si prius haberet formam aquæ, quam quod actio qua produceretur aliquid ex ea prius tempore existente, distingueretur specificè ab actione, qua produceretur aliquid ex ea non prius tempore existente: ergo sicut istud absurde diceretur, ita & hoc.

Probat utraque pars in prima rerum creatione Deus potuit generare ignem, & tamen tum non præfuisse priuatio tempore, nec in materia, nec extra materiam, quandoquidem nec ipsum tempus præfuerit.

5. **P**robat ut secundum, quia Deus ab æterno potuit generare aliquid compositum, cum in hoc nulla sit implicancia: sed in tali casu non præcessisset generationem illam priuatio in materia, nec extra materiam. Et quamuis aliqui negent hoc posse fieri, tamen reuera repugnantia non est ex parte generationis, quasi generatio essentialiter peteret, quod præcederet ipsam tempore priuatio: sed ex aliis capitibus, de quibus alias.

Confirmatur, quia potest optime intelligi, quomodo necessaria sit priuatio ad omnem generationem, & quomodo sit principium intrinsecum ipsius, quamuis non præcesserit tempore, vt statim ostendimus: ergo non est necesse vt præcedat tempore. Consequentia patet, quia ideo solum asseritur necessitas talis præcedentiæ, quia alias sequeretur, quod non esset intrinsecum & necessarium principium.

Obiicit ex *Maſtrio*: productio qua produceretur compositum ex materia, in qua non præcessisset tempore priuatio, non esset generatio, sed creatio: ergo vt priuatio principiet corpora generata, debet præesse tempore.

Confirmatur, quia secundum *Scotum* 4. d. 11. quæst. 4. creatio & generatio differunt penes terminum à quo: sed creatio habet pro termino à quo negationem extra genus, quæ scilicet non inest vlli subiecto; ergo generatio debet habere